

TZ

Projekt REDEMA umožní přeshraniční výzkum jelení zvěře v Českém a Saském Švýcarsku

Jelen evropský je hlavním objektem zájmu nového česko-saského výzkumného projektu, který se po dobu tří let uskuteční v národních parcích České Švýcarsko a Saské Švýcarsko. Výzkumníci z České zemědělské univerzity v Praze, Senckenbergské přírodovědné společnosti, správy obou národních parků a Technické univerzity v Drážďanech společně vyhodnotí stav a faktory ovlivňující populaci jelenů coby nejpočetnějšího kopytníka na území. Zaměří se také na vliv jelenů a dalších kopytníků na obnovu tamního lesa, jenž prochází zásadní obměnou zahrnující odumření smrků, následky požáru ale i návrat vrcholových predátorů – vlků. Projekt financovaný z evropského programu Interreg Česko – Sasko 2021-2027 umožní oběma národním parkům společný výzkum i následný management spárkaté zvěře.

Partneři z českých a saských institucí projekt nazvaný „Zvýšení účinnosti managementu jelení zvěře pomocí přeshraničních přístupů (REDEMA)“ oficiálně zahájili v pátek 15. března 2024 na společném setkání v Bad Schandau.

„Jelen evropský je místně největším herbivorem střední Evropy, zároveň se předpokládá, že jeho stavy v obou národních parcích neustále a neúměrně přibývají. Vzhledem k tomu, že mladé stromy jsou jejich preferovanou potravou, může tento růst limitovat obnovu lesních porostů, což zvláště platí v silně narušených ekosystémech Česko-saského Švýcarska, tedy kůrovcových a vypálených lesů. Přestože jde o území národních parků, nacházíme zde komplikovaný systém problémů – lesní porosty ještě nemají všude přirozenou skladbu, zhoršuje se jejich obnova, skalní města v důsledku klimatických změn extrémně vysychají, přibývá lesních požárů, roste návštěvnost a vrátil se sem dominantní predátor – vlk. V tomto systému hraje ústřední roli populace jelena, a v našem projektu se budeme snažit vybalancovat všechny očekávané funkce obou chráněných území,“ řekl Aleš Vorel, vedoucí projektu z Fakulty životního prostředí ČZU v Praze.

Výzkumný potenciál spolupráce popsala Vendula Meißner-Hylanová z Technické univerzity v Drážďanech: „Dosažení našeho cíle, opatření 15 jelenů telemetrickými obojky, nám poskytne zevrubný vhled do aktivity a změn prostorové distribuce tohoto nejpočetnějšího kopytníka v národním parku Saské Švýcarsko. Společně s českými kolegy z týmu Miloše Ježka z Fakulty lesnické a dřevařské ČZU budeme schopni aplikovat stejné monitorovací techniky na úrovni celé krajiny projektového území, což s přihlédnutím k dalším čtyřem rozsáhlým projektům v Sasku a Bavorsku zdokonalí naši znalost ekologie jelena evropského.“

Hanspeter Mayr, tiskový mluvčí NP Saské Švýcarsko hodnotí přínos projektu pozitivně: „Účastí v projektu získáme cenné informace o populaci jelena a faktorech cestovního

ruchu, vlků a lovu, které mohou ovlivnit jeho pohyb v projektové oblasti. Na základě těchto informací a monitoringu obnovy lesa budeme schopni přizpůsobit hospodaření s jelenem v přeshraničním kontextu a zvýšit jeho efektivitu. Těšíme se také na společnou přeshraniční spolupráci se všemi partnery a doufáme, že navážeme dlouhodobou společnou spolupráci, která tímto projektem začíná.“

Začínající spolupráci oceňuje i Tomáš Salov, tiskový mluvčí NP České Švýcarsko: „Společný sběr dat a dobře porovnatelné výsledky umožní rozhodování při péči o jelení zvěř tak, aby postupy na české i německé straně hranice byly blízké či dokonce jednotné. Téma optimální péče o jelení zvěř je důležité i proto, že její početní stavy do značné míry mohou ovlivňovat vývoj obnovujících se lesních porostů, které se právě nacházejí ve velmi citlivé části vývoje.“

Projektová koordinátorka Catriona Blum-Rérat ze Senckenbergské přírodovědné společnosti doplnila: „Náš institut ve Zhořelci bude zkoumat roli predátorů na saské i české straně. Zanalyzujeme složení kořisti v nalezených vzorkách vlčího trusu a u stržených divokých zvířat, srnců a jelenů, kontrolujeme zdravotní stav a věk. Ve srovnávací analýze lze za použití těchto dat porovnat vlky strženou zvěř s tou ulovenou lovci. To nám umožní vyvodit závěry pro úpravy v managementu srncí a jelení zvěře pro oba národní parky.“

Fakulta životního prostředí ČZU v Praze, coby vedoucí instituce konsorcia, se dlouhodobě věnuje monitoringu velkých savců, v Čechách zejména sleduje návrat vlků a jejich vliv na populace kopytníků právě v oblasti česko-německého pohraničí. Projekt REDEMA financovaný z programu Interreg Česko-Sasko 2021-2027 tematicky částečně navazuje na projekt OWAD (2018-2020). Souhrnné informace k projektům naleznete na webu **wolf.czu.cz**.